

OVERDENKING

Vorige week zaterdag was ik in de Grote Kerk in Leeuwarden voor het zingen van de Lukaspassie. We stonden te zingen met het zicht op deze monumentale muurschildering, de intocht van Jezus. Mijn blik werd steeds weer even naar deze bijzondere voorstelling getrokken. Wat opvalt is dat mensen echt al hun kleren (t-shirts zoals wij die vandaag dragen) uitgetrokken hebben en op de grond gespreid en bij zowel hen als Jezus op zijn ezel de blote huid te zien is. Ze zijn zonder bedekking, kwetsbaar, puur, de mens in zijn oorspronkelijke staat.

Toen bij de millenniumwisseling werd herdacht dat het 2000 jaar geleden was dat Christus geboren werd, was in de kerk een grote tentoonstelling georganiseerd met als thema "Verlicht mijn ogen". In dat kader is in de noordbeuk deze monumentale schildering aangebracht: Intocht van Christus in de Grote Kerk te Leeuwarden". Dit werk van de kunstenaars Manfred Stumpf en Gijs Frieling werd vanaf het begin zo gewaardeerd dat besloten is die bij het herstel van de muren niet te verwijderen -wat aanvankelijk de bedoeling was- maar een blijvende plek te geven. Palmpasen, dat moment zie je niet zo vaak los afgebeeld in een kerk.

Het is een heel vrolijk moment. Met Palmpasen heerst er een uitbundige stemming. Er wordt Hossana geroepen. Mensen juichen en viëren feest.

Te vroeg gejuicht, zo zou je kunnen zeggen over de Hosanna roepende mensen die Jezus Jeruzalem binnenhalen. Want het verhaal zal een heel andere wending nemen dan die juichende mensen op dat moment hadden vermoed. Palmzondag is wel eens vergeleken met Dolle Dinsdag in de oorlog: mensen gingen de bevrijding al viëren, terwijl ze nog door heel wat heen zouden moeten gaan voordat het land echt bevrijd was.

Er zijn spreekwoorden die waarschuwen tegen voortijdige vreugde. Je moet de huid van de beer niet verkopen voordat hij geschoten is. Vogeltjes die te vroeg zingen zijn voor de poes. Verstandige woorden. En toch. We zullen allemaal ervaringen hebben met dat te vroeg juichen. Waarbij wat op dat moment reden voor grote vreugde was later heel anders bleek uit te pakken.

Verliefdheid die uit kan lopen op grote teleurstelling. Je dacht dat je gevoel je niet bedroog en dit voelde zo goed. Maar het ging verkeerd.

Een met intense blijdschap begroette zwangerschap die eindigt in een miskraam. Hoop en verwachting die bedrogen worden.

Na een periode van ziekte en behandeling is er de positieve uitslag van een onderzoek die betekent dat je weer gezond bent. Enorme blijdschap en opluchting die echter door de tijd worden ingehaald: de ziekte blijkt opnieuw te hebben toegeslagen.

Als je vanuit de teleurstellende ervaring van later terugkijkt op die eerdere emotie is het vaak met schaamte. Je voelt je verraden door jezelf. Je denkt: was ik maar nooit zo verliefd geworden. Had ik maar niet al die hoop gekoesterd en me verheugd op iets dat nooit werkelijkheid zou worden. Had ik maar altijd rekening gehouden met het feit dat het mis kan gaan, had ik me maar beter voorbereid op de klap die kon komen.

Maar wie zich van te voren indekt tegen alles wat er mis kan gaan verliest het vermogen om zich over te geven aan het moment.

Het verhaal van vanmorgen is een momentopname. Een moment van uitgelatenheid en diepe vreugde. En dat is juist het grootse ervan. Ik herinner me nog goed een zin uit een boek dat ik vroeger als kind las, die is me altijd bijgebleven. Het is iets die een meisje in haar dagboek schrijft na een bijzonder mooie dag. Ze schrijft:
Soms is het of het leven een van haar dagen tussen de andere dagen uitlicht en tegen die dag zegt: 'Jou geef ik alles!'
Jij wordt één van die bijzondere dagen die in ieders geheugen blijven wanneer alle andere dagen allang vergeten zijn.

De vreugde die leeft in het heden, die het heden omhelst, die het leven beleeft als goed - die vreugde is een geschenk van God. Zelfs al is ze iets van het moment. Zelfs al kun je haar niet vasthouden. Zelfs al volgen op zo'n dag van vreugde dagen van moeite, van sleur, van ontgoocheling. Want in de vreugde wordt iets onthuld dat wezenlijk is voor ons leven, waar we niet zonder kunnen.

De dag dat Jezus de stad Jeruzalem bereikt, de plek waar hij al zo lang naar op weg is, is een dag van intense vreugde. Ondanks alles wat er komen gaat. Wij zijn geneigd om dat verhaal van Jezus' intocht in Jeruzalem te lezen als een tragedie. De mensen halen hem als koning binnen en hij is helemaal niet de koning die zij in hem zien. Ze juichen hem toe en ze weten zelf niet waarom ze juichen. Ze hebben geen idee van wat hem te wachten staat. Misplaatste vreugde.

Maar is die vreugde echt misplaatst? Het is in hun vreugde dat mensen hier woorden zeggen over Jezus die verder reiken dan dat moment, woorden die bewaard gebleven zijn en vandaag opnieuw klinken. *Gezegend hij die komt in de naam van de Heer.* Het is in hun vreugde dat de mensen Jezus zegenen. In hun woorden ligt meer waarheid verborgen dan ze op dat moment zelf kunnen weten. Deze mens die zij binnenhalen, die daar kwetsbaar op zijn ezeltje rijdt, komt inderdaad in de naam van God. Dat hebben ze heel goed gezegd. En als de farizeeën tegen Jezus zeggen dat hij hen het zwijgen op moet leggen zegt hij: 'Ik zeg u, als zij zouden zwijgen, dan zouden de stenen het uitschreeuwen.' Deze woorden moeten klinken.

In wat de mensen Jezus hier toeroepen, daarin hebben ze zich niet vergist, hoe anders de dingen ook zullen lopen dan zij hadden gedacht.

Het is goed dat de Stille Week begint met een moment van intense vreugde. Die vreugde wijst al vooruit naar het eind van deze week. Die vreugde is niet iets om later smalend over te doen, ook al moet zij nog door een grote diepte en verwarring heen. Net zo min als het enthousiasme dat Petrus tot Jezus laat zeggen: Ik zal u overal volgen, ik zal u nooit in de steek laten, iets is om smalend over te doen, ook al zal hij later heel anders spreken en zeggen: *Ik ken die man niet.* In dat enthousiasme ligt echtheid en waarheid, ook al blijft het bij een moment, het is een belangrijk moment. Later zal er ook op teruggegrepen worden, dan wordt het opnieuw omhoog gehaald, het wordt omgevormd, verdiept, maar iets van de oorspronkelijke vreugde blijft daarin bewaard.

Vreugde die door het verdriet is heengegaan, vreugde die weet van ondergang, ontgoocheling en verlies, die door de dood is heengegaan, de vreugde die weer teruggevonden wordt, -dat is het verhaal van Pasen. Laten wij ons in de komende week overgeven aan, laten meenemen in deze beweging en dat verhaal.